

رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی

دوره ۶، شماره ۲۰، بهار ۱۳۹۷

ص ص: ۹۵-۱۰۵

نقش سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی گیران نخبه ایران

غلامرضا خاکساری^۱ - رضا صابونچی^{۲*} - مجید سلیمانی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران ۲. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران ۳. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد ملایر، دانشگاه آزاد اسلامی، ملایر، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳/۰۲/۱۳۹۶، تاریخ تصویب: ۲۵/۱۰/۱۳۹۶)

چکیده

هدف از این تحقیق نقش سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی گیران نخبه ایران با استفاده از مدل معادلات ساختاری است. این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و از نظر راهبرد، همبستگی بود. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه کشتی گیران حاضر در اردوی تیم ملی است، که تعداد آنها ۱۵۶ نفر بود. در این تحقیق برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه سبک رهبری چلادورای (۱۹۸۰)، انگیزش موفقیت رابرتز و ترشو (۱۹۹۸) و تعهد ورزشی اسکاتلان و همکاران (۱۹۹۳) استفاده شد. پایایی ترکیبی پرسشنامه ها به ترتیب ۰/۷۴۴، ۰/۷۰، ۰/۸۱ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی و آمار استنباطی مانند آزمون کولموگروف اسمیرنوف و مدل معادلات ساختاری استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که ضریب تأثیر سبک رهبری آموزش و تمرین مربیان در انگیزش موفقیت (۰/۵۷۹)، در تعهد (۰/۵۸۷)، سبک آمرانه مربیان در انگیزش موفقیت (۰/۶۸۴)، در تعهد (۰/۷۰۱) و سبک دموکراتیک مربیان در انگیزش موفقیت (۰/۸۴۴) و در تعهد (۰/۸۳۶) در سطح آلفای ۰/۰۵ معنادار بوده است، از این رو می توان گفت که سبک های رهبری ذکر شده در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی کشتی گیران تأثیر مثبت و معناداری دارد.

واژه های کلیدی

انگیزش تعهد، سبک رهبری، کشتی گیران نخبه، مربیان، موفقیت.

مقدمه

در چند دهه اخیر اهمیت علم ورزش در تمامی حوزه‌های ورزشی به‌ویژه در ورزش قهرمانی به سرعت افزایش یافته است. مربیان، ورزشکاران و برنامه‌ریزان ورزشی بر این باورند که رسیدن به عملکرد عالی و دستیابی به رکوردهای برتر بدون آشنایی و ارتباط با آخرین دستاوردهای علمی و پژوهشی ناممکن است و تحقق این امر به تداوم همکاری با پژوهشگران نیاز دارد (۱۳).

در حال حاضر، در ورزش حرفه‌ای این حقیقت برای افراد شرکت‌کننده آشکار شده است که دیگر نمی‌توانند به روش‌های سنتی دهه‌های گذشته متکی باشند و مربیان نیز بیش از پیش دریافته‌اند که به‌منظور شرکت در مسابقات باید از راهبردهای علمی جدید استفاده کنند (۲).

معمولاً تیم‌های موفق ورزشی دارای یک صنعت برجسته‌اند که آنها را از تیم‌های ناموفق متمایز می‌سازد و آن مدیریت و رهبری مؤثر، فعال و شایسته است. همچنین یکی از ارکان اساسی شکل‌گیری و پیشرفت تیم‌های ورزشی مربیان هستند و از نقش مهم آنان بر عملکرد بازیکنان نمی‌توان چشم‌پوشی کرد (۱۲، ۱۱).

سبک رهبری^۱ فرایندی است رفتاری، با ماهیت بین‌فردی که با هدف تأثیر و ایجاد انگیزه در اعضا و برای تحقق اهداف سازمان یا گروه ایجاد می‌شود. سبک رهبری نیز الگوی رفتاری فرد است که به‌هنگام اقدام برای نفوذ در فعالیت‌های دیگران، از خود نشان می‌دهد (۱۰). یکی از ابعاد مهم در تصمیم‌گیری مربیان، انتخاب سبک و شیوه مربیگری است؛ اینکه مربی چگونه تصمیم می‌گیرد، کدام مهارت‌ها و راهبردها را آموزش می‌دهد، چگونه سازماندهی لازم را برای تمرین و مسابقه را به انجام

می‌رساند، از چه روش‌هایی برای ایجاد نظم و انضباط تیمی استفاده می‌کند و از همه مهم‌تر، در تصمیم‌گیری‌ها چه نقشی را برای ورزشکاران در نظر می‌گیرد (۸). از نظر حسن نایبی (۱۳۹۵)، مربی موفق کسی است که بتواند به ورزشکاران در بهبود دامنه وسیعی از مهارت‌ها و توسعه آنها به‌ویژه در ابعاد جسمانی، تکنیکی، تاکتیکی و روان‌شناختی کمک کند. برای اینکه یک مربی بتواند کار خود را به‌نحو مناسبی انجام دهد، ضروری است که به ویژگی‌های روحی و روانی ورزشکار خود جهت خاصی بدهد (۴). امروزه یکی از جنبه‌ها و ابعاد مربیگری، انتخاب شیوه و سبک مربیگری^۲ در تیم است، زیرا در واقع مربیان همان رهبران تیم محسوب می‌شوند. همان‌گونه که رهبری، فرایند نفوذ بر کارکنان است، مربیان نیز می‌توانند با نفوذ بر اعضای تیم و با ایجاد انگیزش، سخت‌کوشی، تعهد و رضایت‌مندی به اهداف تیمی خود دست یابند. مربی موفق کسی است که بتواند به ورزشکاران در بهبود دامنه وسیعی از مهارت‌ها و توسعه آنها به‌ویژه در ابعاد جسمانی، تکنیکی، تاکتیکی و روان‌شناختی کمک کند (۷).

نتایج مطالعات گودینی (۱۳۹۱) نشان می‌دهد که رابطه سبک رهبری و رفتارهای مربیان با عملکرد، انگیزش، میزان رضایت و انجام کارهای گروهی معنادار است. واقعیت این است که شیوه رهبری، رفتارها، ادراک‌ها و تصمیم‌های او ورزشکاران و پیامدهای تیمی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. مربی برای مدیریت تیم، قدرت قانونی دارد و می‌تواند بر ورزشکاران تأثیر بگذارد و از ورزشکاران خود تلاش بیش از حد انتظاری را طلب کند، بنابراین مربی قدرت رهبری دارد. مطالعات زیادی در زمینه سبک-های رهبری با استفاده از نظریه‌های رهبری در مدیریت انجام گرفته و مدل‌های زیادی نیز ارائه شده است که در

این میان، مدل چلادواری^۱ (۱۹۸۰) برای رهبری مربی در موقعیت‌های ورزشی، پنج سبک رهبری شناسایی کردند که عبارت است از سبک آموزش و تمرین، سبک دموکراتیک، سبک آمرانه، سبک حمایت اجتماعی و سبک بازخورد مثبت (۱۱).

اهمیتی که اخیراً برای نقش مسائل روان‌شناختی در بهبود توانایی‌های ورزشکاران قائل شده‌اند، در چند سال گذشته بی‌سابقه بوده و مربیان و ورزشکاران پی برده‌اند که موفقیت در ورزش تنها نتیجه فعالیت و کارایی جسمانی نیست و جنبه‌های روان‌شناختی هم باید مورد توجه قرار گیرد. از موضوعات مهم روان‌شناسی که در سال‌های اخیر مورد بحث جدی قرار گرفته، انگیزش پیشرفت و تعهد ورزشکاران است (۵). یکی از ویژگی‌های بازیکنان که از رفتار رهبر تأثیر می‌پذیرند و بر میزان شدت عملکرد ورزشکاران اثر می‌گذارد، انگیزش است. انگیزش عامل اصلی تلاش و تقویت رفتارهای ارادی انسان برای رسیدن به هدف است. انگیزش پیشرفت^۲ یا موفقیت یکی از انواع انگیزش است که در حیطه روان‌شناسی ورزش اهمیت خاصی دارد. انگیزش موفقیت ورزشی، نیرویی است که به تلاش، مسئولیت‌پذیری بیشتر، اشتیاق برای ورود به میدان ورزشی منجر می‌شود و برخورداری از خصوصیت رقابت‌جویی بالا را نمایان می‌سازد. ورزشکاری که از انگیزه موفقیت برخوردار است، از سرمایه عظیمی در استمرار تلاش و تمرین برای مسابقه سود می‌برد، درحالی‌که افراد با انگیزش موفقیت پایین در شرایط رقابتی از عملکرد خود لذت نمی‌برند. به‌نظر می‌رسد انگیزش پیشرفت بر بسیاری از رفتارها، افکار و احساسات از جمله انتخاب نوع فعالیت، تلاش برای پیگیری اهداف و پشتکار به‌دنبال مواجهه با شکست تأثیر دارد (۱۴). از

دیدگاه آله مایو^۳ و همکاران (۲۰۱۶) انگیزش موفقیت نیرویی است که موجب تلاش، مسئولیت‌پذیری بیشتر، اشتیاق برای ورود به میدان ورزشی و رقابت با حریفان و برخورداری از خصوصیت رقابت‌جویی بالا می‌شود، خود را نمایان می‌سازد و ورزشکاری که از انگیزه موفقیت بالایی برخوردار است، از یک سرمایه عظیم در استمرار تلاش و تمرین برای مسابقه سود می‌برد (۱۵). به اعتقاد تورو^۴ (۲۰۱۰) انگیزش موفقیت، به تمایل فرد به موفقیت، پرهیز از شکست و تمایل به رقابت با معیارهای برتری اطلاق می‌شود. ویژگی‌های فرد با انگیزش موفقیت بالا عبارت است از: تمایل فرد به انجام کارهای سخت، اعتقاد و باور شخصی در ایجاد پیامدهای متفاوت، وظیفه‌شناسی، جاه‌طلبی، خوش‌بینی، سطح بالای رضایت و خشنودی و شرکت در فعالیت‌های طولانی‌مدت (۱۸).

رفتار مربی متغیرهای متعددی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و با توجه به اینکه ورزشکاران و مربیان پیوسته در تعامل با یکدیگر و متأثر از هم هستند، به‌نظر می‌رسد که تعهد ورزشکاران نیز از جمله این متغیرها باشد و از متغیرهایی که می‌تواند تحت تأثیر رفتاری مربی قرار گیرد، تعهد ورزشکار است (۱۰). به اعتقاد بوم^۵ و همکاران (۲۰۱۵) تعهد ورزشی^۶ عبارت است از ساختار روان‌شناختی که نشان از تمایل و عزم فرد به تداوم مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دارد. اخیراً با ارائه مدل تعهد ورزشی، موفقیت‌های بزرگی در تلفیق تعهد با ورزش انجام گرفته است. بنابر تعریف اسکالنلان^۷ (۱۹۹۳)، تعهد ورزشی عبارت است از ساختار روان‌شناختی که نشان از تمایل و عزم فرد به تداوم مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دارد. به عقیده اسکالنلان تعهد ورزشی شامل پنج عامل می‌شود که

3. Alemayehu

4. Toros

5. Bum

6. Sport commitment

7. Eskalnlan

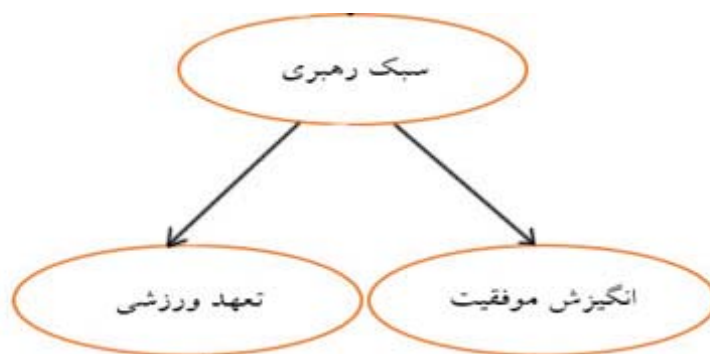
1. Chelladurai

2. Achievement motivation

عبارت‌اند از: لذت ورزشی، جایگزین‌های مشارکتی، سرمایه‌گذاری شخصی، محدودیت اجتماعی و فرصت مشارکت (۱۶). کشتی از قدیمی‌ترین و فراگیرترین ورزش‌های دنیاست و احتمالاً در دوران ماقبل تاریخ با تغییر شکل در جنگ‌های تن به تن و جایگزین کردن مرگ یا صدمات شدید با یک پیروزی نمادین ایجاد شده است. کشتی در ایران به‌عنوان رشته ورزشی ملی مطرح است. مقام‌ها و مدال‌های کسب‌شده در چند سال اخیر و حضور مداوم کشتی‌گیران در مسابقات المپیک و کسب مدال برای کشور ایران، دال بر اهمیت این رشته و کشتی-گیران است (۱). کشتی از جمله ورزش‌هایی است که لحظات و ثانیه‌ها تعیین‌کننده برد و باخت ورزشکار است. بنابراین کشتی‌گیران باید از قابلیت‌های روانی بالایی برای موفقیت در میادین مختلف برخوردار باشند. از جمله این قابلیت‌ها داشتن انگیزش کافی برای رقابت و پیروزی و داشتن هدف در مسابقات است. نداشتن انگیزه کافی و عدم روحیه رقابت‌گری در کشتی‌گیران می‌تواند یکی از عوامل نتایج نه‌چندان در حد انتظار در میادین و عرصه‌های ورزشی و کاهش تعهد کشتی‌گیران باشد. این موضوع در سطح ورزش حرفه‌ای، به‌ویژه موجب از دست دادن ورزشکاران نخبه و مستعد می‌شود و هزینه‌های گزاف مادی و معنوی به باشگاه‌ها و تیم‌ها تحمیل می‌کند (۶). همچنین با نظری دقیق به اجرای سطوح مختلف

مسابقات و رقابت‌های ورزشی مشاهده می‌شود که تعداد زیادی از ورزشکاران با اینکه دارای سطوح بالایی از قابلیت‌ها و مهارت‌های اجرایی‌اند، به‌دلیل نداشتن انگیزه و وجود سبک‌ها و رفتارهای نادرست مربیگری، قادر به ارائه کلیه توانایی‌های بالقوه خویش نیستند و در نتیجه، عدم انگیزه از میزان تفکر، تمرکز، توجه، تسلط، تصمیم‌گیری و تعهد آنان کاسته است. پیامد تمامی این عوارض، کاهش بازدهی و کیفیت سطح عملکرد ورزشی افراد است.

همچنین مربیان به لحاظ اینکه با شغلی پردردسر، مشکل‌آفرین، پرمسئولیت و حجم کاری زیاد روبه‌رو بوده، بیشتر از افراد عادی دچار استرس می‌شوند. بنابراین با توجه به نقش رهبری مربیان به‌عنوان یکی از عوامل مهم برانگیزاننده ورزشکاران با استفاده از سبک‌های مناسب رهبری و با توجه به نقش سبک رهبری در بروز هر رفتار از جمله ورزش و با توجه به نادر بودن تحقیقات جدید درباره نقش سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی ورزشکاران براساس مدل معادلات ساختاری و با توجه به نتایج تحقیقات متعدد و مدل مفهومی استفاده‌شده در این تحقیق (شکل ۱)، محقق در پی یافتن پاسخ پرسش اصلی تحقیق مبنی بر تعیین نقش سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران است.

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

روش تحقیق

با توجه به هدف اصلی تحقیق که نقش سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران با استفاده از مدل معادلات ساختاری است، این تحقیق از نظر هدف، کاربردی، از نظر راهبرد، همبستگی است که به روش میدانی اجرا می‌شود. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه کشتی‌گیران (آزاد و فرنگی) حاضر در نیمه اول سال ۱۳۹۶ در اردوی تیم ملی است که تعداد آنها ۱۵۶ نفر (۷۸ نفر آزاد و ۷۸ نفر فرنگی) است (۱۵۶ = N). به علت محدود بودن جامعه آماری، تعداد نمونه با جامعه آماری برابر در نظر گرفته شد ($N=n=156$) که پس از توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها ۱۴۴ نفر به صورت صحیح به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند.

در این پژوهش از سه پرسشنامه زیر برای گردآوری داده‌ها استفاده شد:

پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش چلادوری (۱۹۸۰) دارای ۴۰ سؤال، پرسشنامه انگیزش پیشرفت رابرتز و ترشر^۱ (۱۹۹۸) دارای ۱۲ سؤال و پرسشنامه تعهد ورزشی اسکانلان و همکاران (۱۹۹۳) دارای ۲۶ سؤال است که هر ۳ پرسشنامه براساس مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت متغیرهای مورد نظر را ارزیابی می‌کنند. پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۲، ۰/۷۲ و ۰/۷۲ و پایایی ترکیبی (پایایی سازه)، به ترتیب ۰/۷۴۴، ۰/۷۰ و ۰/۸۱ به دست آمد. با توجه به اینکه بار عاملی و میزان میانگین واریانس‌های استخراجی (AVE) بیشتر از ۰/۵ محاسبه شد، از این رو روایی همگرایی پرسشنامه‌ها تأیید شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مانند آزمون کولموگروف اسمیرنوف، مدل معادلات ساختاری و همچنین نرم‌افزارهای SPSS ۱۸، PLS SMART استفاده شد.

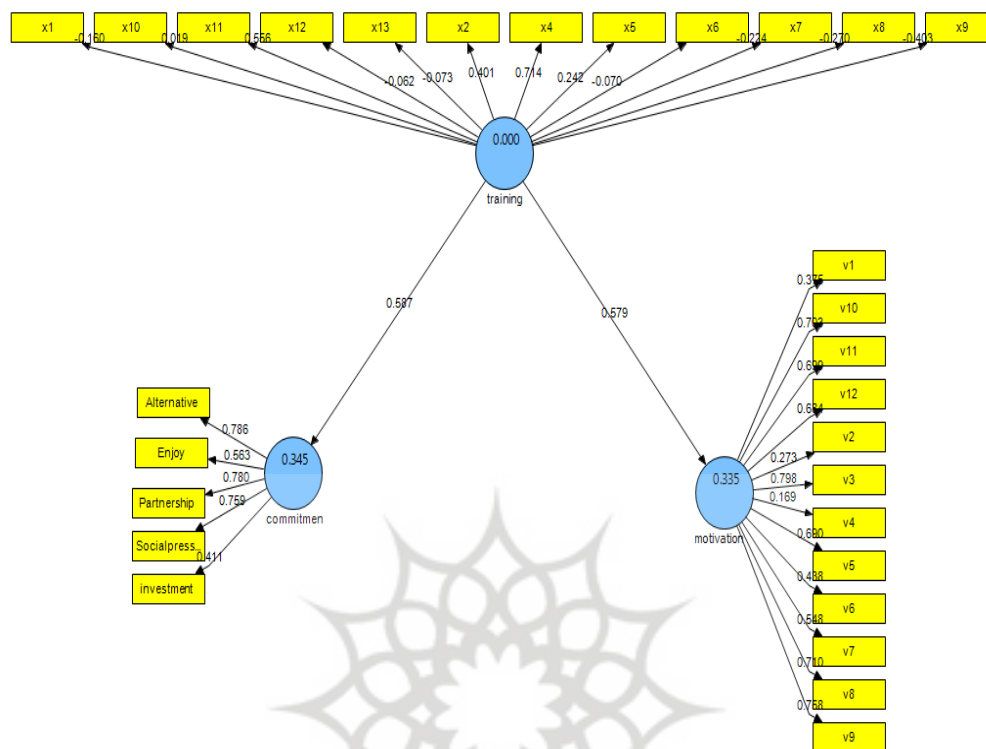
نتایج و یافته‌های تحقیق

یافته‌های توصیفی مربوط به آزمودنی‌ها نشان داد، از بین ۱۴۴ پاسخ‌دهنده از کل نمونه مورد بررسی تعداد ۲۱ نفر در مقطع زیر دیپلم و دیپلم (۱۴/۶۰ درصد)، تعداد ۳۶ نفر در مقطع فوق دیپلم (۲۵ درصد)، تعداد ۵۴ نفر در مقطع کارشناسی (۳۷/۵۰ درصد) و تعداد ۳۳ نفر در مقطع کارشناسی‌ارشد و بالاتر (حدود ۲۲/۹۰ درصد) در حال تحصیل بودند. همچنین وضعیت سن شرکت‌کنندگان مورد بررسی نشان داد از بین افراد نمونه ۱۸ نفر زیر ۲۰ سال (۱۲/۵۰ درصد)، ۳۹ نفر بین ۲۰ تا ۲۵ سال (۲۷/۱۰ درصد)، ۷۶ نفر بین ۲۶ تا ۳۰ سال (۵۲/۸۰ درصد) و ۱۱ نفر بالای ۳۱ سال (۷/۶۰ درصد) سن داشتند. همچنین نتایج نشان داد که ۲۱ نفر زیر ۸ سال (۲۱ درصد)، ۴۱ نفر بین ۸ تا ۱۲ سال (۲۸/۵۰ درصد)، ۵۱ نفر بین ۱۳ تا ۱۵ سال (۳۵/۴۰ درصد) و ۳۱ نفر بالای ۱۵ سال (۲۱/۵۰ درصد) سابقه ورزشی داشتند. در آمار استنباطی این پژوهش با توجه به شکل ۲ نتایج نشان می‌دهد که سبک رهبری آموزش و تمرین مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران نقش دارد.

نتایج تحلیل‌های مربوط به شکل ۲ نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک آموزش و تمرین مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران ۰/۵۷۹ محاسبه شده است. همچنین مقدار آماره تی ۳/۴۶ است و سطح معناداری نیز ۰/۰۰۱ به دست آمده است. با توجه به این سطح معناداری می‌توان گفت که سبک آموزش مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معناداری دارد، زیرا سطح معناداری به دست آمده کمتر از ۰/۰۵ است. همچنین نتایج نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک آموزش مربیان بر تعهد کشتی‌گیران ۰/۵۸۷ محاسبه شده است. همچنین مقدار آماره تی ۲/۴۶

مستقیم، مثبت و معناداری دارد، زیرا سطح معناداری به‌دست‌آمده کمتر از ۰/۰۵ است (جدول ۱).

است و سطح معناداری نیز ۰/۰۵ به‌دست آمده است. با توجه به این سطح معناداری می‌توان گفت که سبک آموزش مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر

شکل ۲. نمودار نتایج نقش سبک رهبری آموزش و تمرین مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه

جدول ۱. نتایج نقش سبک آموزش و تمرین در انگیزش موفقیت و تعهد

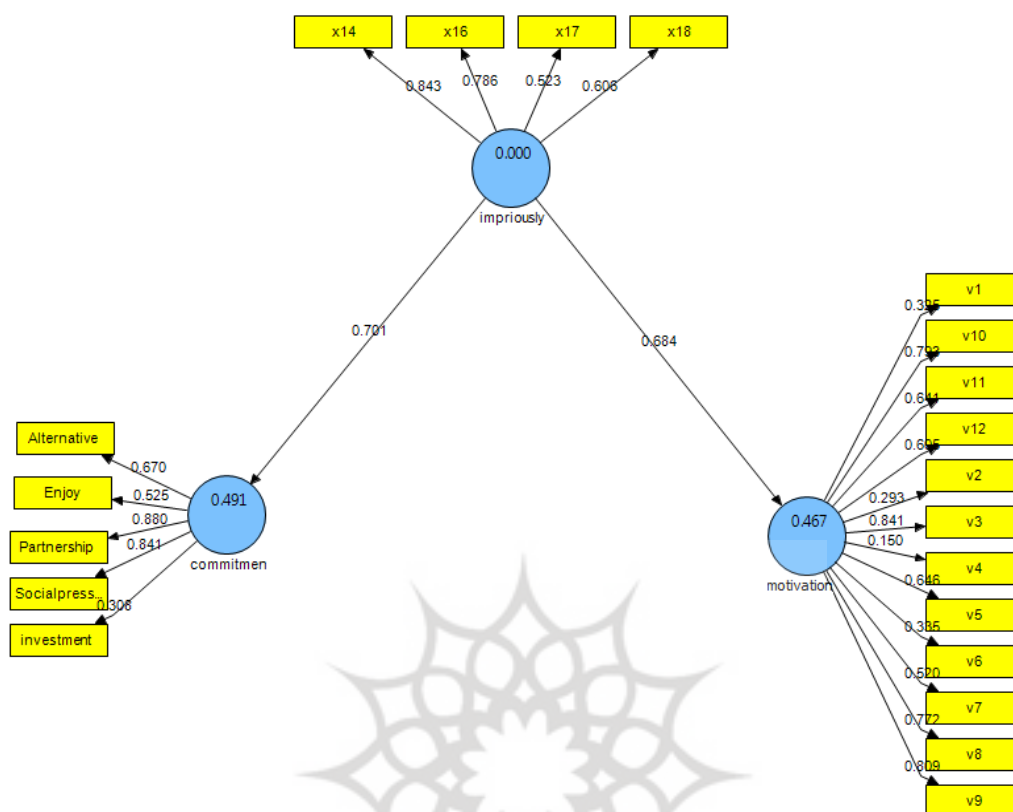
نتیجه	سطح معناداری	آماره تی	ضریب مسیر	
تأیید	۰/۰۰۱	۳/۴۶	۰/۵۷۹	سبک آموزش و تمرین مربیان $\leq$ انگیزش موفقیت
تأیید	۰/۰۰۱	۲/۴۶	۰/۵۸۷	سبک آموزش و تمرین مربیان $\leq$ تعهد

می‌توان گفت که سبک آمرانه مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معناداری دارد، زیرا سطح معناداری به‌دست‌آمده کمتر از ۰/۰۵ است. همچنین نتایج نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک آمرانه مربیان بر تعهد کشتی‌گیران ۰/۷۰۱ محاسبه شده است. همچنین مقدار آماره تی ۱۶/۶۸ است و سطح معناداری نیز ۰/۰۰۱ به‌دست آمده است. با توجه به این سطح معناداری می‌توان گفت که سبک آمرانه مربیان در

همچنین نتایج تحقیق نشان داد که سبک رهبری آمرانه مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران نقش دارد (شکل ۳).

نتایج تحلیل‌های مربوط به شکل ۳ نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک آمرانه مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران ۰/۶۸۴ محاسبه شده است. مقدار آماره تی ۱۷/۵۵ است و سطح معناداری نیز ۰/۰۰۱ به‌دست آمده است. با توجه به این سطح معناداری

انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معناداری دارد، زیرا سطح معناداری به‌دست‌آمده کمتر از ۰/۰۵ است (جدول ۲).

شکل ۳. نمودار نتایج نقش سبک رهبری آمراة مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه

جدول ۲. نتایج نقش سبک آمراة مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد

نتیجه	ضریب مسیر	آماره تی	سطح معناداری	نتیجه
سبک آمراة مربیان ≤ انگیزش موفقیت	۰/۶۸۴	۱۷/۵۵	۰/۰۰۱	تأیید
سبک آمراة مربیان ≤ تعهد	۰/۷۰۱	۱۶/۶۸	۰/۰۰۱	تأیید

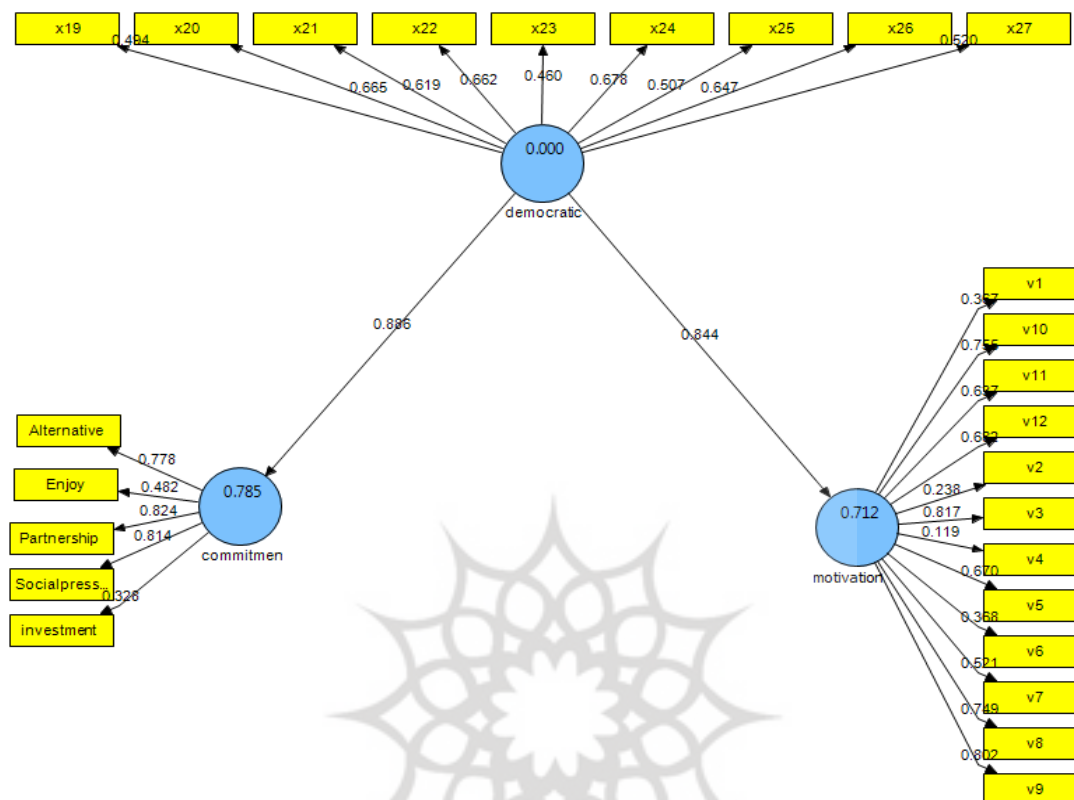
همچنین نتایج تحقیق نشان داد که سبک رهبری دموکراتیک مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران نقش دارد (شکل ۴).

نتایج تحلیل‌های مربوط به شکل ۴ نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک دموکراتیک مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران ۰/۸۴۴ محاسبه شده است. همچنین مقدار آماره تی ۳۳/۷۴ است و سطح معناداری

۰/۰۰۱ به‌دست آمده است. با توجه به این سطح معناداری می‌توان گفت که سبک دموکراتیک مربیان بر انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معناداری دارد، زیرا سطح معناداری به‌دست‌آمده کمتر از ۰/۰۵ است. همچنین نتایج نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک دموکراتیک مربیان در تعهد کشتی‌گیران ۰/۸۳۶ محاسبه شده است. مقدار آماره تی

تأثیر مستقیم، مثبت و معناداری دارد، زیرا سطح معناداری به دست آمده کمتر از ۰/۰۵ است (جدول ۳).

۴۱/۲۵ است و سطح معناداری نیز ۰/۰۰۱ به دست آمده است. با توجه به این سطح معناداری می توان گفت که سبک دموکراتیک مربیان در تعهد ورزشی کشتی گیران

شکل ۴. نمودار نتایج نقش سبک رهبری دموکراتیک مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی گیران نخبه

جدول ۳. نتایج نقش سبک دموکراتیک در انگیزش موفقیت و تعهد

نتیجه	سطح معناداری	آماره تی	ضریب مسیر
سبک آمرانه مربیان $\leq$ انگیزش موفقیت	۰/۰۰۱	۳۳/۷۴	۰/۸۴۴
سبک آمرانه مربیان $\leq$ تعهد	۰/۰۰۱	۴۱/۲۵	۰/۸۳۶

امروزه یکی از جنبه ها و ابعاد مربیگری، انتخاب شیوه و سبک مربیگری در تیم است، زیرا در واقع مربیان همان رهبران تیم محسوب می شوند. همان گونه که رهبری، فرایند نفوذ بر کارکنان است، مربی نیز با نفوذ بر اعضای تیم با ایجاد انگیزش، سخت کوشی و تعهد و رضایت مندی به اهداف تیمی دست می یابد. مربی موفق کسی است که

بحث و نتیجه گیری

در حال حاضر، در ورزش حرفه ای این حقیقت برای افراد شرکت کننده آشکار شده است که دیگر نمی توانند به روش های سنتی دهه های گذشته متکی باشند و مربیان نیز بیش از پیش دریافته اند که به منظور شرکت در مسابقات باید از راهبردهای علمی جدید استفاده کنند.

بتواند به ورزشکاران در بهبود دامنه وسیعی از مهارت‌ها و توسعه آنها به‌ویژه در ابعاد جسمانی، تکنیکی، تاکتیکی و روان‌شناختی کمک کند.

یافته‌های تحقیق نشان داد، با توجه به ضریب تأثیر سبک آموزش و تمرین مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران (۰/۵۷۹) و همچنین ضریب تأثیر سبک آموزش و تمرین مربیان در تعهد کشتی‌گیران (۰/۵۸۷) در سطح آلفای $\alpha=0/05$ می‌توان گفت که سبک رهبری آموزش و تمرین مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معناداری دارد. این نتایج با نتایج تحقیقات بوم و همکاران (۲۰۱۵)، کیانی (۱۳۹۴) و واسیلیکی و دیمیترا (۲۰۰۹) همخوانی دارد (۱۹،۱۶،۱۰). به‌نظر می‌رسد دلیل احتمالی این است که ارضای نیازهای فردی در انجام تمرینات و مسابقات ورزشی می‌تواند زمینه مساعدی را برای گرایش به فعالیت ورزشی و انگیزش به‌سوی تربیت بدنی ایجاد کند. همچنین استفاده از سبک رهبری آموزش و تمرین، تعهد ورزشی ورزشکاران را افزایش می‌دهد. از طرف دیگر، دلیل همخوانی این نتایج با تحقیقات ذکرشده این است که تحقیقات انجام‌گرفته بر روی رفتار مربیان نشان می‌دهد مهم‌ترین عاملی که می‌تواند بر انگیزش و تعهد تأثیر داشته باشد، سبک یا رفتار آنها در رهبری یا مربیگری باشد.

از دیگر نتایج تحقیق این بود که با توجه به ضریب تأثیر سبک آمرانه مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران (۰/۶۸۴) و همچنین سبک آمرانه مربیان در تعهد کشتی‌گیران (۰/۷۰۱) در سطح آلفای $\alpha=0/05$ می‌توان گفت که سبک رهبری آمرانه مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معناداری دارد. این نتیجه با نتایج تحقیقات آله‌مایو و همکاران (۲۰۱۶)، حسن ناییبی و هادوی (۱۳۹۵)، بوم و

همکاران (۲۰۱۵)، کریمی و همکاران (۱۳۹۴) و سویر و همکاران (۲۰۱۴) همخوانی ندارد، اما با نتایج تحقیق کیانی (۱۳۹۴) همخوانی دارد (۱۷،۱۶،۱۵،۱۰،۹،۳). به‌نظر می‌رسد دلیل احتمالی همخوانی این باشد که استفاده از سبک آمرانه را در موفقیت و انسجام تیم مؤثر می‌دانند، چراکه سبک آمرانه در رشته ورزشی کشتی بیشتر از رشته‌های ورزشی دیگر استفاده می‌شود و موجب انسجام بیشتر و موفقیت در عملکرد بهتر تیم و افزایش تعهد کشتی‌گیران می‌گردد، که این نیاز به تحقیقات خاص خود دارد. از آنجا که رشته ورزشی کشتی، رشته‌ای انفرادی است، نمی‌توان در آن از سبک مربیگری مشابه رشته‌های انفرادی و گروهی استفاده کرد. در رشته‌های انفرادی مانند کشتی این تنها فرد است که باید در قبال عملکرد و نتیجه‌اش جوابگو باشد و تکنیک اولویت بیشتری دارد، درحالی‌که در ورزش‌های گروهی عملکرد و نتیجه تیم مهم است و به افراد به‌عنوان عضوی از گروه توجه می‌شود. تاکتیک نیز در کنار تکنیک اهمیت فراوانی دارد. شاید بتوان تکنیک‌های ورزشی را با اعمال زور به ورزشکاران آموخت، اما این امر در مورد تاکتیک صدق نمی‌کند. همچنین کشتی رشته‌ای برخوردی است و کشتی‌گیران به برانگیختگی زیادی نیاز دارند، به همین دلیل مربیان کشتی از سبک رهبری آمرانه استفاده می‌کنند.

در نهایت یافته‌های تحقیق نشان داد که با توجه به ضریب تأثیر سبک دموکراتیک مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران (۰/۸۴۴) و سبک دموکراتیک مربیان در تعهد کشتی‌گیران (۰/۸۳۶) در سطح آلفای $\alpha=0/05$ می‌توان گفت که سبک رهبری دموکراتیک مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معناداری دارد. این نتیجه با نتایج تحقیقات فتحی و نوروزی (۱۳۹۲)، آله‌مایو و همکاران

حمایت از آنها و فراهم کردن بازخوردهای لازم برای آنها تغییر دهند، تا بدین وسیله انگیزش پیشرفت و تعهد اعضای تیم را نسبت به خود افزایش دهند.

به طور کلی به مسئولان فدراسیون کشتی پیشنهاد می شود که در دوره های مربیگری به مربیان تکنیک ها و راهکارهای افزایش انگیزش موفقیت بازیکنان آموزش داده شود؛ اقدام به برگزاری دوره های آموزشی برای ارتقای دانش و آگاهی مربیان نسبت به ویژگی های این سبک های رهبری کنند؛ با ایجاد فضای مناسب و باورها و ارزش های مشترک بتوانند محیطی ایجاد کنند که با افزایش انگیزه موجب افزایش تعهد ورزشکاران و پیشرفت ورزشی آنها شود.

(۲۰۱۶)، سویر و همکاران (۲۰۱۴) و تورو (۲۰۱۰) همخوانی دارد (۱۸،۱۵،۱۷،۷). به نظر می رسد مشارکت ورزشکاران در تصمیم گیری های مربوط به تعیین اهداف گروهی و روش های دستیابی به آن اهداف موجب افزایش انگیزش موفقیت و افزایش تعهد می شود. از طرف دیگر، نوع ورزش کشتی و نحوه تعامل و برخورد مربی با ورزشکاران با سایر رشته های ورزشی متفاوت است و مربی با ایجاد فضای مناسب و ایجاد باورها و ارزش های مشترک می تواند فضایی ایجاد کند که با افزایش انگیزه سبب افزایش تعهد کشتی گیران و پیشرفت ورزشی آنها شود. با توجه به این نتیجه مربیان باید سبک های رهبری خود را در جهت برقراری ارتباطات صمیمانه تر با کشتی گیران،

منابع و مآخذ

۱. اختری، هادی (۱۳۹۴). «ارتباط هوش هیجانی و انگیزش پیشرفت با ادراک موفقیت کشتی گیران تیم ملی»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، ص ۲۳-۱.
۲. بیگمی، زهرا؛ خبیری، محمد؛ هنری، حبیب (۱۳۹۵). «نقش سبک رهبری مربیان لیگ برتر فوتبال در پیش بینی هوش هیجانی بازیکنان»، مطالعات مدیریت ورزشی، ش ۱۷، ص ۲۱۸-۲۰۱.
۳. حسن نایی، افسانه؛ هادوی، سیده فریده (۱۳۹۵). «ارتباط ابعاد رفتار رهبری و انگیزش موفقیت با عملکرد تیمی بازیکنان زن سوپر لیگ بسکتبال ایران»، دومین همایش ملی تربیت بدنی، تهران، ص ۲۰۰-۱۹۹.
۴. حسن نایی، افسانه (۱۳۹۵). «ارتباط ابعاد رفتار رهبری و انگیزش موفقیت با عملکرد تیمی بازیکنان زن سوپر لیگ بسکتبال ایران»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، ص ۱۰۲.
۵. شعبانی بهار، غلامرضا؛ عرفانی، نصراله؛ پارساجو، علی (۱۳۹۰). «رابطه بین سبک رهبری و هوش هیجانی مربیان تیم های ورزشی شرکت کننده در نهمین المپیاد فرهنگی ورزشی دانشجویان پسر دانشگاه های سراسر کشور»، مجله مدیریت ورزشی، ش ۸، ص ۹۳-۱۰۵.
۶. عباسی، حمیدرضا (۱۳۹۵). «تأثیر سبک های رهبری مربیان بر انگیزش پیشرفت کشتی گیران نخبه ایران»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، ص ۲۳-۲۱.
۷. فتحی، حسن؛ نوروزی، رسول (۱۳۹۲). «رابطه سبک های رهبری مربیان با انگیزش پیشرفت و تعهد ورزشی جودوکاران لیگ برتر ایران»، نشریه مطالعات مدیریت ورزشی، ش ۱۸، ص ۱۱۶-۱۰۱.
۸. فیکویی، محمدحسین (۱۳۹۲). «ارتباط تعهد ورزشی و انگیزه ورزشکاران و سبک رهبری مربیان سوپر لیگ کاراته جمهوری اسلامی ایران»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، ص ۱۱۶-۱۰۲.

۹. کریمی، مریم؛ حیدری‌نژاد، صدیقه؛ شفیع‌نیا، پروانه؛ نوروزی، علی‌محمد (۱۳۹۴). «بررسی ارتباط بین رفتار رهبری مربیان با انگیزش موفقیت و اجتناب از شکست در بازیکنان زن تیم‌های والیبال»، پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال سوم، ش ۴۰، ۱۲، پایپی، ص ۲۱-۳۳.
۱۰. کیانی، روح‌الله (۱۳۹۴). «ارتباط سبک‌های رهبری مربیان کیوکوشین کاراته با تعهد ورزشی ورزشکاران نخبه باشگاه‌های شهر تهران»، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، ص ۴۸-۵۰.
۱۱. گودینی، حسن (۱۳۹۱). «ارتباط سبک رهبری مربیان با جو انگیزشی بازیکنان نخبه رشته‌های رزمی»، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، ص ۹۸.
۱۲. معتمدی، جلال (۱۳۹۴). «ارتباط هوش هیجانی با سبک‌های رهبری مربیان تیم‌های ملی رشته‌های رزمی رینگ ایران»، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، ص ۱۱-۱۳.
۱۳. ملک‌زاده، رضا؛ هادوی، سیده فریده (۱۳۹۵). «استعدادیابی فوتسال»، تهران: انتشارات حتمی، ص ۵۶-۶۱.
۱۴. موسوی والا، سیده زینب (۱۳۹۵). «ارتباط بین هوش هیجانی و خودکارآمدی با انگیزش پیشرفت شناگران نخبه زن ایران»، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، ص ۹۰.
15. Alemayehu, A., Mengistu, S., Beker, G. (2016). "Coaches' leadership style and motivational climate of players in south east Ethiopian national league football clubs". Journal of Tourism, Hospitality and Sports, 6(2), pp: 17-35.
16. Bum, C., Shin, A., Stephen, H. (2015). "The relationships between coaches' leadership styles, competitive state anxiety, and golf performance in Korean junior golfers". The Journal of National Institute for Sport Research, 24(5), pp: 72-75.
17. Soyer, F., Sari, I., Talaghir, L.G. (2014). "The relationship between perceived coaching behavior and achievement motivation: a research in football players". Procedia-Social and Behavioral Sciences, 15(2), pp: 421-425.
18. Toros, T. (2010). "Examination of the relationship between autocratic coaching behaviors perceived by elite sportsmen and their motive to approach success". World Applied Sciences Journal, 11(10), pp: 1210-1215.
19. Vasiliki, D., Dimitra, S. (2009). "Emotional intelligence, body image and disordered eating attitudes in combat sport athletes". Journal of Exercise Science & Fitness, 7(2), pp: 104-111.